

REGIMUL OPERAȚIUNILOR VALUTARE

Prezentarea de față are în vedere prevederile legale în vigoare la data de 15.04.2004

Legislație aplicabilă în domeniu

- *Regulamentul BNR nr. 1/2004 privind efectuarea operațiunilor valutare, publicat în M.Of. nr. 117/10.02.2004;*
- *Norma BNR nr. 17/2002 privind raportarea statistică la Banca Națională a României a operațiunilor valutare de capital de natura datoriei private externe pe termen mediu și lung, publicată în M.Of. nr. 700/25.09.2002;*
- *Norma BNR nr. 3/2004 pentru modificarea Normei Băncii Naționale a României nr. 17/2002 privind raportarea statistică la Banca Națională a României a operațiunilor valutare de capital de natura datoriei private externe pe termen mediu și lung, publicată în M.Of. nr. 127/12.02.2004*
- *Norma BNR nr. 2/2004 privind raportarea statistică la Banca Națională a României a unor operațiuni valutare, publicată în M.Of. nr. 127/12.02.2004*

I. Operațiuni valutare

Operațiunile valutare sunt reprezentate de încasările, plățile, compensările, transferurile, creditările, precum și orice tranzacții exprimate în valute și care se pot efectua prin transfer bancar, în numerar, cu instrumente de plată sau prin orice alte modalități de plată practicate de instituțiile de credit în funcție de natura operațiunii respective.

Operațiunile valutare pot fi:

- operațiuni valutare între rezidenți și nerezidenți: operațiuni valutare curente (descrise în art. 3 din Regulamentul BNR nr. 1/2004) și

- operațiuni valutare de capital (descrise în art. 4 din Regulamentul BNR nr. 1/2004) ;
- operațiuni valutare între rezidenți.

Sunt rezidenți:

- a) persoanele fizice, cetățeni români, cetățeni străini și apatrizi, cu domiciliul în România, atestat cu documente de identitate emise conform legii;
- b) persoanele juridice și orice alte entități, cu sediul în România, precum și persoanele fizice, cetățeni români, cetățeni străini și apatrizi, cu domiciliul/reședința în România, care sunt autorizate să desfășoare activități economice pe teritoriul României, în mod independent, în condițiile prevăzute de reglementările legale în vigoare;
- c) sucursalele, agențiile, reprezentanțele, birourile persoanelor juridice, precum și ale oricăror alte entități străine, înregistrate și/sau autorizate să funcționeze în România;
- d) sucursalele, agențiile, reprezentanțele, birourile persoanelor juridice, precum și ale oricăror alte entități române, înregistrate și/sau autorizate să funcționeze în străinătate;
- e) ambasadele, consulatele și alte reprezentanțe și misiuni permanente ale României în străinătate.

Sunt nerezidenți:

- a) persoanele fizice, cetățeni români, străini și apatrizi, cu domiciliul în străinătate, atestat cu documente de identitate emise conform legii;
- b) persoanele juridice și orice alte entități, cu sediul în străinătate, precum și persoanele fizice, cetățeni români, cetățeni străini și apatrizi, cu domiciliul în străinătate, care sunt autorizate/înregistrate să desfășoare activități economice în străinătate, în mod independent, în condițiile prevăzute de reglementările legale în vigoare;
- c) ambasadele, consulatele și alte reprezentanțe și misiuni permanente ale altor state în România, precum și organizațiile internaționale sau reprezentanțele unor astfel de organizații care funcționează în România

II. Regimul de autorizare a operațiunilor valutare

Operațiunile valutare curente se efectuează în valută convertibilă și în moneda națională (leu) fără autorizarea Băncii Naționale a României.

Operațiunile valutare de capital, inclusiv cele de natura datoriei publice externe, se efectuează în valută convertibilă și în moneda națională (leu) fără autorizarea Băncii Naționale a României, cu excepția operațiunilor

prevăzute a fi autorizate în anexa nr. 3 - Instrucțiuni privind modul de autorizare a operațiunilor valutare de capital și anexa nr. 4 - Instrucțiuni privind autorizarea deschiderii și funcționării conturilor în străinătate ale rezidenților la Regulamentul BNR nr. 1/2004.

III. Operațiuni valutare efectuate pe teritoriul României

Plățile, încasările, transferurile și orice alte asemenea operațiuni între rezidenți se realizează în moneda națională (leu). Operațiunile valutare între rezidenți se efectuează în condițiile art. 8 din Regulamentul BNR nr. 1/2004 și al Instrucțiunilor privind efectuarea operațiunilor valutare între rezidenți pe teritoriul României cuprinse în Anexa nr. 5 la Regulamentul menționat.

În România rezidenții și nerezidenții au dreptul să dobândească, să dețină integral și să utilizeze active financiare exprimate în valute convertibile, în condițiile respectării prevederilor legale. În acest scop, rezidenții și nerezidenții pot deschide conturi în valute convertibile la instituții de credit.

Nerezidenții pot repatria activele financiare deținute în România. Nerezidenții pot, de asemenea, transfera în țară și/sau în străinătate activele financiare deținute în România

IV. Deținerea și utilizarea activelor în valută

Rezidenții au dreptul să cumpere și să vândă în mod liber sume în valută contra lei pe piața valutară din România prin intermediarii autorizați. Persoanele juridice rezidente, pentru operațiunile de cumpărare de valută, au obligația de a proba cu documente natura operațiunii valutare și suma solicitată. Rezidenții pot efectua în mod liber și fără restricții operațiuni valutare curente.

În România nerezidenții au dreptul să dobândească, să dețină integral și să utilizeze active financiare exprimate în moneda națională (leu), în condițiile respectării prevederilor legale.

1. Obligația de repatriere

Rezidenții sunt obligați să încaseze și să repatrieze în valută și/sau monedă națională (leu) toate activele financiare dobândite din operațiunile cu nerezidenții, mai puțin taxele, comisioanele și alte cheltuieli aferente. Fac excepție de la obligația de repatriere:

- a) instituțiile de credit, pentru activitățile desfășurate în baza autorizației de funcționare;
- b) ambasadetele, consulatele sau alte reprezentanțe și misiuni permanente ale României în străinătate, pentru sumele necesare desfășurării activității specifice;
- c) persoanele fizice, pentru veniturile realizate pe perioada șederii în străinătate;
- d) rezidenții ce dețin proprietăți imobiliare, astfel cum sunt definite la art. 2 pct. 2.13, pentru veniturile aferente acestor proprietăți/sumele transferate care sunt necesare acoperirii taxelor și cheltuielilor pentru întreținerea și administrarea proprietății pe perioada deținerii de drept;
- e) persoanele juridice, pentru sumele ce reprezintă cheltuieli curente de desfășurare a activității reprezentanțelor, agențiilor, birourilor care nu sunt înregistrate ca persoane juridice în străinătate;
- f) rezidenții, pentru sumele a căror repatriere este obstrucționată temporar în baza unor prevederi legale în vigoare în țara respectivă.

2. Deschiderea de conturi în valută și/sau în monedă națională în străinătate de către rezidenți

Rezidenții pot deschide și menține conturi în valută și/sau în monedă națională (leu) în străinătate, numai cu autorizarea prealabilă a Băncii Naționale a României. Fac excepție de la obligația de autorizare conturile în moneda națională (leu) deschise în țări cu care România are aranjamente de convertibilitate regională.

Deschiderea și/sau funcționarea conturilor în străinătate pot fi autorizate pentru următoarele situații și activități desfășurate în străinătate:

- organizarea și funcționarea de șantiere de construcții-montaj și instalații sau executarea de lucrări și prestări de servicii;
- înființarea și funcționarea, cu respectarea cerințelor legislației române, de sucursale sau alte sedii secundare în străinătate ale rezidenților, care nu sunt constituite ca persoane juridice în străinătate;
- solicitarea de garanții de către nerezidenți, constituirea ori menținerea de garanții de bună execuție;
- deținerea și utilizarea de disponibilități în valută în străinătate, precum și operațiuni în valută cu nerezidenții, pentru care solicitantul aduce dovezi că operațiunile respective nu pot fi efectuate în conformitate cu prevederile legale în vigoare privitoare la efectuarea operațiunilor prin conturi deschise în România;
- operațiuni valutare de capital;

- litigii între rezidenți și nerezidenți, aflate în curs de soluționare sau soluționate, precum și regularizări cu autoritățile financiare/judiciare din țările respective.

Fac excepție de la obligația de obținere a autorizației Băncii Naționale a României pentru deschiderea conturilor în străinătate rezidenții exceptați de la obligația de repatriere.

3. Sumele în valută efectivă care pot fi introduse/soase în/din România. Introducerea și scoaterea de sume în lei în/din Romania

Persoanele fizice pot introduce sau scoate în/din România sume în valută efectivă, fiind obligate să declare autorităților vamale române sumele în valută efectivă aflate asupra lor care depășesc echivalentul a 10.000 euro/persoană/călătorie.

Persoanele fizice pot introduce sau scoate în/din România sume efective în monedă națională (leu), fiind obligate să declare autorităților vamale române sumele în monedă națională (leu) aflate asupra lor, care depășesc echivalentul a 1.000 euro/persoană/călătorie.

În situația în care, prin acordurile/protocoalele încheiate, este stabilit un alt quantum al sumelor în lei ce pot fi introduse/scoase în/din România, se aplică prevederile acordului/protocolului în cauză.

Pot fi introduse/scoase în/din România bancnote și monede, indiferent de valoarea lor nominală.

5. Deschiderea de conturi în lei ale nerezidenților

Instituțiile de credit pot deschide nerezidenților conturi curente în moneda națională (leu). Instituțiile de credit pot, de asemenea, deschide nerezidenților conturi de depozit în moneda națională (leu), numai cu autorizarea prealabilă a Băncii Naționale a României.

Sumele deținute de nerezidenți în conturile curente și de depozit în moneda națională (leu) pot fi convertite în valute convertibile prin intermediul pieței valutare, conform prevederilor anexei nr. 1 - Instrucțiuni privind organizarea și funcționarea pieței valutare interbancare din România și ale anexei nr. 2 - Instrucțiuni privind efectuarea operațiunilor de schimb valutar cu numerar și substitute de numerar pentru persoane fizice pe teritoriul României.